N°. 97. 18[illegible]

BREDASCHE COURANT

ZONDAG 4 DECEMBER.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 1sten December.

De Moniteur verneemt dat er bij gelegenheid van den 2den December geen openbare feestelijkheden zullen plaats hebben. De 15de Augustus was de eenige feestdag die door het gouvernement gevierd wordt.

— De som welke in dit jaar in deze hoofdstad besteed is aan openbare en particuliere werken van aanbouw wordt op 110 millioen fr. geschat.

— De te Parijs verblijf houdende Polen hebben van de overheid vergunning gevraagd om de verjaring der Poolsche revolutie gezamentlijk te vieren. De vergunning is eerst geweigerd doch later verleend. Echter is dat feest wegens gebrek aan een lokaal niet gevierd geworden.

— Het geregtshof van Poitiers heeft dezer dagen vier spoorwegbeambten tot gevangenisstraf van twee jaren tot zes maanden en geldboeten van 1500 tot 300 francs veroordeeld, omdat zij door hunne onvoorzigtigheid of achteloosheid tot spoorwegongelukken aanleiding hadden gegeven.

— In Piemont zullen bij de aanstaande verkiezingen, gelijk in vele landen reeds gezien werd, de clericalen zich met de radicalen verbinden, om de gematigd-liberale kandidaten te bestrijden. In Piemont zal de clericale partij de radicale kandidaten ondersteunen, en uit erkentelijkheid zullen de republikeinen de clericale kandidaten in Savoye, waar de ultramontaansche partij hare meeste aanhangers heeft, aannemen. Men meent echter te mogen vertrouwen, dat de constitutionele partij bij de verkiezingen de overwinning zal behalen.

— Volgens het *Journal des Débats* zou laatstelijk door Oostenrijk een voorstel gedaan zijn, strekkende tot vreedzame beslechting van het Turksch-Russisch geschil door eene regtstreeksche onderhandeling tusschen de beide partijen op den grondslag der bestaande verdragen. Dit voorstel zou echter [illegible] voor Rusland, weinig of geen [illegible] bij de andere Westersche mogendheden, welke van deze gelegenheid gebruik gemaakt hebben om ophelderingen te vragen omtrent den eigentlijken aard der door Oostenrijk aangenomen onzijdige houding.

— Volgens de door het *Journal des Débats* ontvangen berigten is de terugtogt van *Omer*-pacha naar den regter oever van den Donau, alleen het gevolg geweest van een stellig bevel des Sultans, op aandrang van de gezanten der Westersche mogendheden gegeven, ten einde de onderhandelingen der diplomatie niet te verijdelen.

— *Namik*-pacha die door de Porte belast is met het aangaan eener geldleening voor de Turksche schatkist, bevindt zich nog te Parijs. Naar men verzekert, is hij met de hem opgedragen taak nog weinig gevorderd; hij moet van de meest invloedhebbende personen in de politieke en in de financiele wereld te Parijs vele betuigingen hebben ontvangen van deelneming in het lot van Turkije, maar geene enkele toezegging van deelneming in de geldleening. Men zegt dat *Namik*-pacha eerstdaags naar Londen gaat, ten einde te beproeven of de Turkenvrienden die op de openbare meetings zoo ijverig voor Turkije spreken, ook meer dan woorden voor de Turksche zaak over hebben.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 30sten November.

De Pruissische tweede kamer heeft den graaf *Schwerin* tot haren voorzitter verkozen. Hij is een man van liberale denkwijze, die door de bezadigdheid en onpartijdigheid waarmede hij in de beide laatste zittingen de pligten van het voorzitterschap heeft vervuld, vertrouwen heeft gevonden bij het gouvernement en bij de medeleden van verschillende beginselen.

— Uit Weenen wordt onder dagteekening van den 24sten November het volgende gemeld: » Aan den Beneden-Donau staan de vijandelijkheden stil, zonder dat er een formele wapenstilstand is gesloten. Berigten uit Krajowa van den 17den melden dat nog slechts 6000 man Turksche troepen in Kalafat lagen, zijnde de overige van daar over den Donau naar Widdin teruggekeerd. Den 12den November is het eerste regement der Russische leger-afdeeling onder *Osten-Sacken* door Jassy getrokken."

— Berigten uit Konstantinopel van den 21sten November, waarvan de hoofdinhoud door den telegraaph over Weenen is medegedeeld, houden in dat een gedeelte der Engelsche en Fransche vloot, bestaande uit zes stoomschepen, een kruistogt in de Zwarte Zee ondernomen zou hebben. De nieuwe Fransche gezant, de generaal *Baraguay d'Hilliers* was door den Grooten Heer met veel onderscheiding ontvangen; hij verklaarde in zijne toespraak tot den Sultan, dat de Keizer der Franschen het behoud des vredes wenschte, mits het kon zamengaan met de instandhouding van het Turksche rijk in zijne volle onafhankelijkheid en uitgebreidheid. De Sultan verklaarde in zijn antwoord, niet te zullen rusten voordat de Russische troepen die het Turksche grondgebied schonden, de Vorstendommen zouden hebben ontruimd.

— Brieven uit Kalisch zeggen dat de gezamentlijke Russische troepen, welke zich nog in het Koninkrijk Polen bevinden, bevel ontvangen hebben om zuidwaarts op te rukken en gedeeltelijk reeds op marsch zijn. Zij zullen door troepen uit noordelijk Rusland vervangen worden, die voorloopig de winterkwartieren betrekken.

— De half-officiele *Oesterreichische Correspondenz* van den 29 November deelt het volgende mede:

«Volgens heden ontvangen telegraphische berigten uit Bucharest van den 26sten dezer maand, was de Russische opperbevelhebber, prins *Gortschakoff*, dien dag te Giurgewo op den linker oever van den Donau aangekomen, alwaar hij de troepen in oogenschouw nam. De Turken hebben tegenover Giurgewo het in den Donau gelegen eiland ijlings ontruimd en zijn van daar naar de vesting Rutschuk op den regter oever teruggetrokken. Te Kalefat handhaven de Turken zich in de ingenomen stelling.»

Volgens een telegraphisch berigt uit Bucharest van den 29 November jl. schijnt er in die streek in den laatsten tijd niets bijzonder meldenswaardigs voorgevallen te zijn. Het berigt meldt alleen dat twee schepen van de Turksche oorlogsvloot in de Zwarte zee door eene Russische oorlogsstoomboot genomen en naar Sebastapol opgebragt zouden zijn.

ENGELAND.

LONDEN, den 29sten November.

Heden had eene Parlementszitting *pro forma* plaats, in welke de Lord Kanselier het besluit tot prorogatie der Zitting tot 3 Januarij voorlas.

— In de jongste zitting van het Britsche Parlement is, gelijk men zich herinnert, opgemerkt dat het Gouvernement besloten tot het oprigten van een korps van 10,000 vrijwilligers ter bewaking en verdediging der Britsche kust, hetwelk zou worden zamengesteld uit visschers, matrozen van de kustvaart en andere varensliedon die langs de zee gevestigd zijn. Thans is de aanwerving voor dat korps aangevangen.

— Het Kanaal-eskader, onder de bevelen van den vice-admiraal *Corry*, hetwelk, behalve uit de linieschepen *Prince Regent* en *Duke of Wellington*, uit vier schepen van kleiner kaliber bestaat, is eergisteren te Spithead uitgeloopen en heeft westwaarts koers gezet. Men zegt dat het naar Lissabon bestemd is.

— Het blijkt dat in de verloopene week 600,000 p.st. aan goud (ruim 7 millioen Holl.) voor rekening van den Keizer van Rusland is uitgevoerd en zulks grootendeels naar Holland. De Czar had deze som te Londen liggen aan schatkistbiljetten, die door de bank zijn opgenomen naar het schijnt, en later door de schatkist zijn verwisseld tegen Southsea-fondsen, tot eene premie van 3 shillings per 100 p.st.

— Met de *Africa* heeft men hier Noord-Amerikaansche berigten tot 16 dezer. Het binnenlandsch politiek nieuws was onbelangrijk. Den 13 dezer woedde te New-York een hevige storm, die groote schade aanrigtte, terwijl eenige menschen omkwamen. De Fransche consul-generaal aldaar, generaal *F. de la Coste*, overleed den 14 dezer. — Te Kingston in Canada zijn de entrepôts en andere groote pakhuizen door brand vernield. Uit Havannah wist men dat groote gisting op Cuba heerschte. Een schip was aan de oostkust van het eiland verschenen en had eene noodvlag geheschen, maar terstond daarop een zeventigtal gewapenden aan wal gezet, die het fort aanvielen, maar teruggedreven werden. Verscheiden arrestatien waren gedaan en geruchten wegens een ophanden zijnden opstand verspreid.

— Volgens de jongste berigten uit New-York zou aldaar een bijzondere brief uit Peking ontvangen zijn, die de tijding behelst dat de Chinesche keizer *Heen-Fung* den 2 Augustus naar Gehul in Tartarije gevlugt is, dat prins *Wei Chin*, vijfde broeder van *Taon Kwang*, met het opperbewind is belast en dat de troepen der opstandelingen nog slechts zes dagen van Peking verwijderd waren.

BELGIE.

BRUSSEL, den 2den December.

De Belgische kamer van volksvertegenwoordigers heeft Woensdag ll. het voorstel van een harer leden tot verbod van den graanuitvoer, over hetwelk zij bijkans eene gansche week had beraadslaagd, verworpen met 66 tegen 27 stemmen. Daarentegen is het koninklijk besluit hetwelk den uitvoer van aardappelen en peulvruchten had verboden, goedgekeurd met 68 stemmen tegen 17, terwijl vier leden zich buiten stemming hielden. Ten slotte is het gansche wetsontwerp houdende bepalingen tot bevordering van

den aanvoer van levensmiddelen en verbod van den uitvoer van aardappelen en peulvruchten, aangenomen met 78 stemmen, terwijl negen leden zich buiten stemming hielden.

De langdurige beraadslaging over dit onderwerp heeft alzoo het bewijs geleverd dat het beginsel der handelsvrijheid ten aanzien der levensmiddelen door de groote meerderheid der kamer wordt voorgestaan, en wel door ... leden onvoorwaardelijk, door een vijftigtal met toelating van uitzonderingen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 3den December.

Door den gemeenteraad te Breda werd op den 1. December 1853 eene openbare Vergadering gehouden, bijgewoond door dertien leden, en in welke de notulen van den 29. October jl. werden goedgekeurd.

Deze vergadering was meer bijzonder belegd, ten einde over te gaan tot de plegtige installatie van den bij Z. M. besluit van den 31. October 1853, No. 27, nieuw benoemden Burgemeester dezer Gemeente, den Heer Mr. *J. Mastboom*, in plaats van den Heer Mr. *L. D. Storm*, die bij datzelfde besluit, op het daartoe gedaan verzoek, uit die betrekking eervol was ontslagen; tengevolge van welke aftreding werd besloten, om aan den Heer Mr. *L. D. Storm*, onder betuiging van het leedwezen deswege, bij missive tevens dank te zeggen voor de diensten door hem in het belang der Gemeente bewezen.

De tijdelijke Voorzitter bragt daarop in korte bewoordingen, namens den Raad, aan den nieuw benoemden Burgemeester zijne gelukwenschen toe, onder de verzekering van tot het welzijn der Gemeente en Ingezetenen bereid te zijn met hem in alles te zullen medewerken; waarop door den Heer Mr. *Mastboom* in eene gepaste toespraak werd geantwoord, en na in het volbrengen zijner gewigtige pligten des raads ondersteuning en medewerking, en vooral die der leden van het kollegie van dagelijksch bestuur te hebben ingeroepen, verklaarde hij het Burgemeesterschap te aanvaarden, en in opgenoemde betrekking zitting genomen hebbende, opende hij de vergadering tot behandeling der volgende aan de orde gestelde punten:

A. De verpachting van het trek- of jaagpad van Breda naar Terheyden en het Slikgat en terug, waarvan de termijn expireert met 31 December aanstaande. De konditien en voorwaarden daartoe overgelegd, worden gearresteerd.

Inmiddels ingekomen zijnde een adres van *J. Schuller* te Terheyden, om continuatie der pacht voor drie jaren, tegen *f* 150 's jaars in plaats van *f* 105 zooals thans, wordt na discussie besloten, om alvorens tot de openbare verpachting over te gaan, op voors. adres te attenderen, en worden diensvolgens Burgemeester en Wethouders gemagtigd om met den adressant deswege te onderhandelen voor den termijn van een jaar, tegen de som te bepalen in eene besloten zitting.

B. De aanbesteding der voor 1854 benoodigde *drukwerken*, alsmede *maalkaarten, kantoor- en schrijfbehoeften* enz., ten dienste van het gemeentebestuur, waartoe de voorwaarden worden gerenvoyeerd aan de commissie van fabriekage, ten fine van onderzoek en rapport.

Niets meer aan de orde zijnde, wordt de openbare Vergadering veranderd in geheim Commité.

Ter gelegenheid van de voor deze stad belangrijke gebeurtenis der installatie van onzen nieuwen Burgemeester, den WelEd Achtb. Heer Mr. *J. Mastboom*, hadden Donderdag ll. vele ingezetenen, ten blijke hunner belangstelling, de vaderlandsche vlag uit hunne woningen gestoken, en werd voorts den nieuwen Burgemeester des avonds eene serenade bij fakkellicht gebragt, door het muziekgezelschap *Vlijt en Volharding*.

Wij vernemen van goederhand dat door het hoornmuziek-korps van het 5de regiment infanterie eerstdaags een Concert zal worden gegeven, ten behoeve der Algemeene Armen dezer stad. — Wij kunnen niet anders dan dit weldadig doel van harte toejuichen, en vertrouwen dan ook, aangezien het door de duurte der eerste levensbehoeften meer dan noodzakelijk is de armen in dit jaargetijde langs allerlei wegen, en dus ook door zulke loffelijke pogingen als hier worden aangewend, hulp te bieden, dat degenen die door de Voorzienigheid ruimer en mildelijk bedeeld zijn, dit liefdadig oogmerk gaarne en ijverig zullen ondersteunen.

In de zitting der Tweede Kamer van woensdag, zijn weder een aantal verzoekschriften tot geheele of gedeeltelijke ondersteuning van het bekende voorstel der negen leden ingekomen, waaronder een adres der Kamer van koophandel te Schiedam, in hetwelk op afschaffing van het tonnegeld wordt aangedrongen. Ook zijn adressen tot afschaffing van den accijns op de rogge ontvangen. Verzending aan de commissie voor de petitien.

Daarna zijn de beraadslagingen over Hoofdstuk V der Staatsbegrooting (Departement van Binnenlandsche Zaken) voortgezet.

Bij de behandeling van afd. III (nationale militie en schutterijen) heeft de heer *Storm van 's Gravesande* weder aangedrongen op spoedige des noods partiële herziening der wet op de nationale militie, waarop door den Minister onder anderen is geantwoord, dat het bepaald voornemen der regering is eene partiele wet nopens de nationale militie voor te dragen, waartoe het ontwerp reeds in gereedheid is.

Bij de behandeling van art. 52, IV afdeeling (medische politie) drong de heer *Godefroi* op het tot stand komen eener goede geneeskundige Staatsregeling aan, waarin hij door verscheiden andere leden ondersteund werd. De Minister van Binnenlandsche Zaken zeide overtuigd te zijn dat ook hier dringende voorziening noodig is. Reeds eenigen tijd geleden heeft hij zich het bekende werk der commissie laten voorleggen, waarmede hij zich over het algemeen kon vereenigen. Hij was niet vreemd van het denkbeeld, om de in gereedheid zijnde ontwerpen, met 's Konings goedkeuring, aan den Raad van State te onderwerpen en ze dan later, met eenige wijzigingen, aan de Kamers in te dienen.

Na nog eenige woordenwisselingen zijn de art. 50—63 achtereenvolgens aangenomen.

Over de afdeeling waterstaat en publieke werken voerden verscheidene sprekers het woord en werden door den Minister van Binnenlandsche Zaken beantwoord. Aangaande de meerdere sommen, voor dit hoofdstuk aangevraagd, en die grootendeels op deze afdeeling betrekking hadden, verwees hij naar de memorie van toelichting, en gaf de toezegging dat men ten deze niet te ruim zal te werk gaan of te veel op eens doen.

Nadat nog eenige leden gesproken hadden, zijn de algemeene beraadslagingen over afdeeling VI gesloten, en de Art. tot No. 70 aangenomen.

— In de zitting van Donderdag zijn weder eenige adressen ingekomen nopens het bekende voorstel der negen leden, die aan de commissie zijn verzonden.

De Kamer is overgegaan tot de verkiezing van drie kandidaten tot vervulling der opengevallene betrekking van lid van de Algemeene Rekenkamer. Tot stemopneming worden benoemd de heeren *van Lynden*, *de Brauw*, *Heemskerk* en *van der Veen*.

Na verschillende stemmingen en overstemmingen is de heer *P. J. Bachiene*, oud lid der Tweede Kamer, tot eersten kandidaat, de heer *J. J. Pfister*, directeur der registratie en domeinen van Zuidholland te 's Gravenhage, tot tweeden kandidaat en de heer *van Eyk*, koopman en assuradeur te Amsterdam, tot derden kandidaat benoemd. De opgemaakte lijst van kandidaten zal den Koning worden aangeboden door eene commissie, zamengesteld uit de heeren stemopnemers, benevens de heeren *Sloet*, *Bosscha*, *Elout* en *Storm*. Daarna worden de discusiën over het Hoofdstuk V der Staatsbegrooting van 1854 hervat en de art. 71—81 aangenomen.

Vervolgens zijn de beraadslagingen over de VII Afdeeling (*Onderwijs*) geopend:

De heer *Groen van Prinsterer* houdt over dat onderwerp eene uitvoerige rede. Bij den twijfel of de wet op het onderwijs wel spoedig tot stand zou kunnen komen, onderzoekt hij, wat nu reeds, niet eens door de partiële wetten, maar volgens bestaande wetten en verordeningen, naar den zin en geest daarvan, voor het bijzonder en openbaar lager onderwijs en voor het hooger onderwijs zou kunnen worden verrigt. — Hij behandelt op dat terrein: 1°. het bijzonder lager onderwijs. Hier wenscht hij gevolgd te hebben, althans in de hoofdtrekken, het voorbeeld van den afgetreden minister *Thorbecke*, wien hij hulde en dank brengt voor zijne circulaire van 2 December 1849, terwijl hij zich overigens refereert aan de uitmuntende wijze waarop die Minister, in de zitting van 24 November 1852, de belangen en regten van het bijzonder onderwijs verdedigd heeft. — 2°. het openbaar lager onderwijs. Hij onderzoekt dienaangaande: *a*, welke de bedoelingen der anti-revolutionaire partij in dat opzigt zijn. Men wenscht dat bij het openbaar schoolwezen ook in het oog zullen worden gehouden de eischen en regten der Kerk. De inrigting moet zóó zijn, dat van Staatswege acht worde geslagen op de wezenlijke godsdienstige behoeften der Natie, gelijk die zich in de verschillende godsdiensten openbaart. — *b*, wat die partij van dit Ministerie verlangt en verwacht? Geen Staatscommissie, maar erkenning door het Gouvernement, dat de gemengde school *facultatief* zij. De geest der wet van 1806 heeft in vereeniging van gezindheden op de school ondersteld, maar het voorschrift is christelijke opleiding. Dus geen wering van Bijbel, volkshistorie of van het christelijk element op de openbare volksschool; waar dus splitsing mogelijk is, moet zij plaats hebben. — *c*, welke de hoofdlijnen zijn, waarop deze partij, ten aanzien van het openbaar lager onderwijs, de aandacht der Regering wil gevestigd hebben. Die hoofdlijnen zijn: *a*. van Staatswege worde ook voor de opvoeding gezorgd; geen scheuring of scheiding tusschen onderwijs en opvoeding; *b*, de opvoeding zij christelijk; *c*, dit christelijk element worde niet overgelaten aan de beoordeeling van de burgerlijke autoriteiten, maar toetsing aan den eisch en de behoefte der gezindheden; *d*, de geheele regeling legge zoo min mogelijk dwang op, maar late zoo veel mogelijk vrij, om de ontwikkeling der Natie te bevorderen. — 3°. het hooger onderwijs. Bestrijding van het denkbeeld in de memorie van toelichting nedergelegd, dat bij de benoeming der hoogleeraren alleen moet gelet worden op de behoeften der wetenschap en niet op die der Hervormde Kerk. Voorts betoogt hij: er is periculum in mora, omdat *a*. het akademisch onderwijs veel te wenschen overlaat; er moet meer vrije ontwikkeling der wetenschap, minder dwang zijn; vermeerdering van het getal hoogleeraren, vooral zoo, dat er acht worde gegeven op de verscheidenheid der rigtingen in de wetenschap. Er moet meer polemiek, meer grooter strijdperk zijn; de akademie moet meer zijn brandpunt van discussie, waar, door den gloed der discussie, de wetenschap zelve al meer en meer worde ontwikkeld. Door gebrek aan dien strijd, geboren zijnde in zoo uit het element van vredelievendheid onzer Natie, heeft zich eene jammerlijke eenzijdigheid gevormd, die in hare conventionele eigenwijsheid het monopolie eener coterie gevestigd heeft. Hij eindigt met de betuiging, dat hij: *a*, geen reactie vraagt; *b*, in zijn betoog gedachtig is geweest aan het regt van allen; *c*, en niets gevraagd heeft dan wat met billijke en regtmatige wenschen overeenkomt.

— De Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft de beraadslagingen over de VII afdeeling (onderwijs) van het V hoofdstuk der Staatsbegrooting gisteren voortgezet en zal daarmede heden voortgaan.

— De Eerste Kamer der Staten-Generaal die hare werkzaamheden gisteren heeft hervat, heeft de door de Tweede Kamer laatstelijk aangenomen en haar toegezonden wets-ontwerpen naar de afdeelingen gezonden.

— Naar aanleiding van het den 19den ll. door de Tweede Kamer ge-

nomen besluit, heeft weinige dagen later in hare afdeelingen het nader onderzoek plaats gehad van het voorstel van negen leden *tot afschaffing van den accijns op het geslagt en van het tonnegeld der zeeschepen.* Te dier gelegenheid zijn 61 leden der Kamer in de afdeelingen tegenwoordig geweest, waaronder zich acht der onderteekenaren van het voorstel bevonden.

Op grond van de onderscheiden gemaakte bedenkingen en bezwaren heeft de *zeer groote meerderheid der leden, die aan het onderzoek hebben deel genomen, zich tegen de aanneming van het voorstel verklaard.*

— Men verneemt, dat het ontwerp van wet nopens het armbestuur onlangs bij den Raad van State is behandeld en dat het eerstdaags aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal zal worden aangeboden.

— Bij besluit van den 28sten November jl., n°. 16, heeft Z. M. goedgevonden in deze provincie te benoemen: tot dijkgraaf van den Auvergne-polder, den heer *C. Volkers*; tot tweeden gezworen van den Oud-Glimis-polder, den heer *G. Dankers*; en tot hoogdijkheemraden van het Oudeland van Althena, de heeren *C. A. de Jong* en *B. A. van der Colff*.

— Z. M. heeft den officier van gezondheid der 1ste klasse *Matthijsen*, den uitvinder van het gipsverband, benoemd tot ridder van de Eikenkroon.

— De staat der Nederl. bank was op 30 November jl.: Omloopende bankbilletten f 77,340,965; saldo's van rekeningen courant *f* 38,780,677.62; munt en muntmateriëel *f* 88,270,231.$^{1}/_{2}$.

— Het berigt in een der dagbladen geplaatst en door anderen overgenomen, volgens hetwelk het standbeeld ter eere van wijlen koning *Willem II* den 6 dezer zou worden onthuld, is ongegrond; de dag der onthulling is nog niet bepaald.

— Tot leden van de kamer van koophandel en fabrieken te 's Bosch zijn herkozen de heeren *C. C. Lutkie*, *P. de Gruijter* en *J. van de Griendt*.

Te Tilburg zijn tot leden der kamer van koophandel en fabrieken herkozen, de heeren *B. L. Bogaers*, *J. H. A. Diepen* en *C. J. de Bondt*.

Te Boxmeer zijn tot leden der kamer van koophandel en fabrieken herkozen de heeren *J. Beuyssen* en *L. C. Favier*.

— Den 26sten November ll. is te Amerongen overleden de luit.-generaal *F. Knotzer*, ridder van de Militaire Willemsorde, van den Nederlandschen Leeuw en van het Legioen van Eer, en lid van het Hoog militair Geregtshof.

— Men schrijft uit Harderwijk het volgende: « Op den 18 dezer zal van hier vertrekken een detachement suppletie-troepen, sterk 130 onderofficieren en manschappen, onder kommando van den luitenant kolonel *L. J. Kroll*, medegeleiders 2de luitenants *Vos* en *Docters van Leeuwen*, allen van de infanterie en van verlof terugkeerende, benevens de officiers van gezondheid 3de kl. *de Vogel*, *Hessig* en *Eisinger*, ten einde den 20sten daaraanvolgende te Nieuwe Diep over te gaan aan boord van het schip *Nijverheid*, kapit. *Kerkstra*, om vervolgens naar Java te worden overgevoerd. Zijnde dit circa 1200 man, welke dit jaar vertrokken zijn, en word er nog een transport naar Westindië, benevens dat der Afrikanen te gemoet gezien.

— De telegraaf-kantoren van den Hollandschen spoorweg zijn thans met het kantoor van den rijkstelegraaf te 's Hage en hierdoor met de overige telegraafkantoren binnen- en buitenslands in verbinding gesteld.

— De *vierde* verkooping van gronden van den Haarlemmermeer-polder heeft op den 29sten November jl. te Lisse plaats gehad. Van de 780,61 bunders in veiling gebragt, zijn 583,65 bunders verkocht voor *f* 244,900. De verkoop van 196,96 bunders is opgehouden.

— Den 13den dezer zal te 's Bosch aan het lokaal van het Provinciaal Bestuur in het openbaar worden aanbesteed de keibestrating van den aangelegd wordenden weg van Tilburg naar Turnhout, voor zoo ver het Nederlandsche grondgebied zich uitstrekt, eene lengte uitmakende van 9245 ellen.

— In een berigt uit Vlaardingen wordt de blijdschap uitgedrukt, niet alleen over de behouden terugkomst der geheele haringvloot, maar ook met de belangrijke uitkomst welke dit jaar de zoutharing-visscherij heeft opgeleverd, als zijnde er door de 93 schepen, welke voor deze vischvangst zijn uitgevaren, niet minder dan 32,192 tonnen haring aangebragt. Van Vlaardingen alleen zijn 60 schepen uitgevaren, die aangebragt hebben 20,390 ton.

— Volgens een partikulieren brief van Malta, van den 25sten ll., was aldaar in de haven ten anker gekomen Zr. Ms. fregat *Prins van Oranje*, voerende de vlag van den schout-bij-nacht *J. F. D. Bouricius*, van Smyrna komende en naar Nederland bestemd.

Zr. Ms. schoener *Makasser*, van het Nieuwe Diep, laatst van Plymouth, is den 21sten ll., mede te Malta aangekomen.

— Eene, uit Triest ontvangen telegrafische depêche deelt mede, dat den 23sten ll. een der schepen van het Nederlandsche eskader nabij Smyrna schipbreuk heeft geleden.

— De jongste Oost-Indische overlandpost heeft tijdingen aangebragt van Batavia tot den 8sten October.

De Gouverneur-Generaal, heeft bij publicatie van 2 October, met tijdelijke wijziging van vroeger besluit, publicatie en tarieven, bepaald dat tot 31 December 1855, in geheel Nederlandsch Indië, de uitvoer van gouden en zilveren munt, mitgaders ongemunt goud en zilver, japansche kobdigs en stofgoud daar onder begrepen, zal mogen plaats hebben zonder betaling van uitgaande regten, en zulks ten gevolge van het tegenwoordig overvloedig aanbod van wissels en de daardoor veroorzaakte belemmeringen in den handel op den toenemenden uitvoer naar Australie.

— Aan in- en uitgaande regten op Java en Madura zijn gedurende de eerste acht maanden van dit jaar ontvangen *f* 4,498,046.81$^{1}/_{2}$ of zuivere opbrengt *f* 3,594,484.10, zijnde *f* 578,971.34$^{1}/_{2}$ minder dan gedurende hetzelfde tijdvak in 1851, en *f* 497,159.78$^{1}/_{2}$ minder dan in 1852.

— In onderscheiden streken van Java heerschte nog de cholera; alhoewel het getal slagtoffers niet groot was; in vele streken heerschten ook koortsen, die echter weinig sterfgevallen ten gevolge hadden.

— Van Amboina wordt onder dagteekening van 1 September jl., gemeld, dat, luidens berigten van Ternate zeker Tabelloreesch roovershoofd *Laba* genaamd, met zijn gevolg, bestaande uit 40 mannen en 72 vrouwen en kinderen, aldaar in onderwerping was gekomen. Een ander persoon, mede *Laba* geheeten, en voorzien van eenen pas om van Ternate naar Batjan te gaan, had zich niet ontzien met zijne makkers naar Mangaraaij te stevenen, om aldaar zeeroof te plegen.

Deze zaak werd door den sultan van Ternate onderzocht. Van den Orangkaija van Durdjela, op Aroe, was berigt ontvangen, dat twee inlanders van de negorij Karey, op dat eiland, ten gevolge van een geschil, een huis hadden in brand gestoken, waardoor in eenen korten tijd zes en twintig huizen werden in de asch gelegd.

De heer *Nitzschke*, handelaar te Makasser, had bij die ramp eene aanmerkelijke schade geleden aan parelmoer, tripang, vogelnestjes en andere handelswaren, die toevallig in een dier huizen opgestapeld lagen.

— Berigten van Sumatra's westkust melden, dat gedurende de maand Augustus jl. de rust niet is gestoord en de bevolking overal in den besten vrede leefde. De cholera maakte geene nieuwe verwoestingen, en de kinderziekte, die in de zuidelijke afdeeling was uitgebroken, had geen belangrijke gevolgen.

De Commissie der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen alhier ter stede, heeft besloten hare uitdeelingen van soep en brandstof te beginnen op Dingsdag den 6. December 1853, en maakt de geëerde inschrijvers indachtig, dat de kaartjes alleen op den daarop vermelden datum uitgedeeld kunnen worden, dewijl eene onregelmatige uitdeeling te veel invloed heeft op de hoedanigheid der soep, en dus de verschenen kaartjes slechts uitgegeven zullen worden als er soep overblijft.

Aandeelen zijn steeds verkrijgbaar bij den Heer *J. P. de Man*.

Wij zijn verzocht het volgende eene plaats te verleenen:

Eere, wien eere toekomt!

Gisteren avond gaf het Nederlandsche Tooneelgezelschap onder directie van de Heeren *van Beem* en *van Sluijs*, alhier tot afscheids-voorstelling: *Het schoone Bloemenmeisje van Parijs*. Mogten wij gedurende eene maand, meermalen het genoegen hebben, de aan dit gezelschap verbonden acteurs en actrices te kunnen bewonderen, bovenal was de voorstelling van gisteren, waarin Mejufvrouw *van Beem* de rol van het Bloemenmeisje vervulde, voor ons een avond van waar kunstgenot. Eene diep bestudeerde kennis van hare rol, schoone en losse voordragt, innemende en bevallige manieren en eene zachte, welluidende en geoefende stem, deden ons Mejufvrouw *van Beem* als eene geoefende actrice kennen, en allen namen luide deel in hare vreugde, toen eenige vereerders der schoone kunsten, als een blijk van goedkeuring, een keurige bouquet op het Tooneel wierpen.

Mogen zij overal op hunnen weg den zoo welverdienden bijval in ruime mate inoogsten; — bij ons zal het gezelschap van *van Beem* en *van Sluijs* steeds eene aangename herinnering nalaten.

Bergen-op-Zoom, 1. December 1853. *Eenige kunstminnaars.*

BURGERLIJKE STAND TE BREDA.

GEBOORTEN.

Van 27 Nov. tot en met 3 Dec. 1853. 3 mann. 4 vrouwel. geslacht.

STERFGEVALLEN.

Van 27 Nov. tot en met 3 Dec. 1853. 4 mann. 7 vrouwel. geslacht.

G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM, den 2 December.

TARWE en ROGGE zonder handel.

GERST onveranderd: 112 ℔ Deensche *f* 273.

BOEKWEIT *f* 3 hooger: 125 ℔ Holstein *f* 273.

KOOLZAAD, op 9 vaten Olie te leveren: in Nov. e. k. 70$^{1}/_{2}$ P. vl.; in Sept. en Oct. e. k. 67$^{1}/_{2}$ P. vl.

LIJNZAAD een doen; 110; 111 ℔ Libau *f* 9$^{1}/_{2}$ per mud; 111; 112 ℔ Odessa *f* 330.

RAAPOLIE: op 6/w. *f* 39, Vlieg. *f* 37$^{3}/_{4}$; 1 Dec. e. k. *f* 36$^{1}/_{2}$ à $^{7}/_{8}$; 1 Mei e. k. *f* 39; 1 Sept. en Oct. e. k. *f* 38.

LIJNOLIE op 6/w. *f* 31; Vlieg. *f* 29$^{3}/_{4}$.

HENNEPOLIE: op 6/w. *f* 38$^{1}/_{4}$; Vlieg. *f* 37.

RAAPKOEKEN, per 1040 st., *f* 84 à *f* 86. — LIJNKOEKEN, per 104 st., *f* 11 à 14.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 2. DECEMBER 1853.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van *f*	14,75	tot *f*	15,75.
Het dito dito Rogge Oude	» »	0,00	» »	0,00.
Het dito dito Rogge Nieuwe	» »	10,60	» »	11,25.
Het dito dito Boekweit Oude	» »	0,00	» »	0,00.
Het dito dito Boekweit Nieuwe	» »	0,00	» »	8,00.
Een dito pond Boter			»	0,80.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	*f*	2,90	tot *f*	4,50.
Het 1000 Eiken Tellhout			»	2,60.
Het 1000 Doof Hout			»	2,10.
De kar Spaanders			»	2,90.
De » Struiken			»	3,00.
De 100 Mutsaard			»	3,40.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (2 *December*) was de fondsnotering: Ned. 2$^{1}/_{2}$ pCt. 61$^{3}/_{16}$, $^{1}/_{4}$; 3 pCt. 73$^{1}/_{8}$, $^{3}/_{8}$; 4 pCt. 92$^{3}/_{16}$, $^{1}/_{4}$, $^{5}/_{16}$; Amort. Syndik. 3$^{1}/_{2}$ pCt. 91$^{1}/_{2}$; Haarlemmermeer 5 pCt. 100; Belgie 2$^{1}/_{2}$ pCt. 49$^{7}/_{8}$; Spanje onbep. st. 21$^{7}/_{16}$, $^{9}/_{16}$, $^{1}/_{2}$; 3 pCt. 46; 3 pCt. 40$^{13}/_{16}$, 41, 40$^{15}/_{16}$; Coupons Bewijzen 5$^{3}/_{8}$, $^{7}/_{16}$; Portugezen 3 pCt. 36, $^{1}/_{4}$, $^{1}/_{16}$; dito uitgest. 15$^{1}/_{4}$, $^{1}/_{2}$; Rusland 5 pCt. 103$^{5}/_{8}$, $^{3}/_{4}$, $^{5}/_{8}$; dito 1828—29 102$^{1}/_{4}$; Certif. 1831—33 94$^{1}/_{4}$; Id. 4$^{1}/_{2}$ pCt. 94$^{7}/_{8}$, 95; 4 pCt. bij Hope 89$^{1}/_{8}$; Id. 5de Serie 87$^{1}/_{2}$; Certif. van Assign. 6 pCt. 68$^{7}/_{8}$; Polen Certif. 81$^{1}/_{4}$; Oostenrijk Metall. 75$^{5}/_{8}$, $^{11}/_{16}$; dito 1852 75$^{3}/_{8}$, $^{7}/_{16}$; Nieuwe 1847 2$^{1}/_{2}$ pCt. 39; dito 1851—52 38$^{15}/_{16}$, 39; Nieuwe 5 pCt. 90$^{1}/_{4}$, $^{1}/_{2}$.

Advertentiën.

HAAGSCHE CONFITURIER EN BANKETBAKKERIJ.

P. VAN SIEBERGEN, Veemarkt, Letter A, N°. 562,

TER GELEGENHEID VAN ST. NICOLAAS

Punsch à la Romaine en Vanielle IJs.

Ter gelegenheid van Sint-Nicolaas.

E. VAN GENK, VROEGER J. VAN WOESTENBERGH,

Korte Brugstraat, Letter A, N°. 388, te *Breda*,

berigt het geëerde Publiek, dat bij hem te bekomen zijn beste BOTERLETTERS met AMANDELEN of PRUIMEN gevuld à 60 Cents de 5 ons, St. NICOLAASGOED à 30 Cents de 5 ons, alsmede BORSTPLAAT en hetgeen verder tot zijne welingerigte Affaire behoort.

Recommandeert zich en belooft prompte bediening.

Schouwburg te Breda,

ONDER DIRECTIE VAN

E. VAN BEEM en L. VAN SLUYS.

DONDERDAG den 8. DECEMBER 1853,

N°. 2 IN HET ABONNEMENT,

HET VROUWEN HORLOGIE,

Blijspel met Zang in een Bedrijf.

NA HETZELVE:

DE REGIMENTSKINDEREN,

Vaudeville in 2 Bedrijven.

TOT SLOT:

DE TWEE ECHTSCHEIDINGEN,

Kluchtige vaudeville in een Bedrijf.

Aanvang ten 6 uur om ten 10 ure te eindigen.

De Directie maakt bekend dat de Lijst voor het Abonnement na de Tweede Voorstelling gesloten zal zijn.

*** Ik vindt mij verpligt u te berigten, dat mijn 14jarig dochtertje van de 4 dozen **REVALENTA**, die ik bij u gekocht heb, geheel hersteld is, niettegenstaande de doctoren van EPE, GILDEHUIS en GRONAU, verklaarden dat het kind eene zenuwongesteldheid had en denkelijk nooit zou genezen. Wij hadden alle hoop opgegeven en zijn dubbel dankbaar voor de goede uitkomst.

Losser, 22 Nov. 1853. **G. ROTERINK.**

De Heer ROTERINK is een gegoede Landbouwer in den Achterhoek; zijne dochter leed sedert twee jaren aan eene verzwakking en teerde toeziende weg. Hij wenscht dat dit heilzame middel algemeen bekend worde en schreef daarom bovenstaande missive aan den Depôthouder in *Enschedé*.

DU BARRY'S REVALENTA bevat meer voedende bestanddeelen dan eenig ander voedsel en toch verteert het spoedig en wekt den eetlust op; het maakt eene grage maag bij gezonden en zieken en geneest spoedig alle kwalen, die uit eene slechte spijsvertering en kwade sappen voortkomen. Hardlijvigheid, onregelmatigheid in de verrigtingen, verstoppingen, zuur, kramp, buikpijn, stuipen, maagwater, diarrheae, zenuw-ziekte, galachtigheid, aandoening van lever en nieren, windzucht, opgezetheid, hartkloppingen, zenuwachtige hoofdpijn, doofheid, suizen in het hoofd en in de ooren, ijlhoofdigheid, pijn tusschen de schouderbladen en in bijna alle deelen van het ligchaam, slepende ontsteking en verzwering in de maag, huiduitslag, scheurbuik, koorts, klierziekte, onzuiverheid, bloedarmoede, tering (wanneer zij niet hopeloos is), waterzucht, rhuematiek, jicht, influenza, griep, misselijkheid en braking gedurende de zwangerschap, na het eten of op zee, neerslagtigheid, miltzucht, algemeene verzwakking, verlamming, hoest, aamborstigheid, benaauwdheid op de borst, slijmziekte, ongedurigheid, slapeloosheid, blozen zonder aanleiding, beving, afkeer van de zamenleving, ongeschiktheid tot studie, zinsverbijsteringen, verlies van het geheugen, duizeling, ophooping van bloed naar het hoofd, uitputting, mismoedigheid, ongegronde vrees, besluiteloosheid, wanhoop, zucht tot zelfmoord, enz.

Du Barry's Revalenta wordt in onderstaande Depôts verkocht.

1 ℔	2 ℔	5 ℔	12 ℔
2 Guld.	5½ Guld.	8 Guld.	16 Guld.

Dubbel geconcentreerde zijn in de grootere Canisters ook voorhanden.

Eene Holl. Gebruiksaanwijzing is bij iedere doos.

Op aanraden van eenige Heeren Doctoren zijn wij zoo vrij, de faculteit opmerkzaam te maken, dat dit Meel er krachtig toe bijdragen kan, in behandeling zijnde Patienten te genezen.

Amsterdam, Verkoophuis.
Bergen-op-Zoom, D. Pauwels.
» P. Appelboom, Apoth.
Boxmeer, G. Muller,
Breda, Wed. Wierex Fella.
» Kannemans van Dashorst.
Eindhoven, A. Begnin.
Helmond, A. H. Martin.
's Hertogenbosch, F. L. Welsch.
Rozendaal, T. X. Kouger.
Tilburg, C. H. Domhoff.

DOMEINGOEDEREN

VAN

Z. K. H. PRINS FREDERIK DER *NEDERLANDEN*.

RENTAMBT BREDA.

Op *Woensdag den 7. December* 1853, des morgens precies ten 9 ure, ten Huize van P. DIELEMANS, in *den Bloemhoof* te *'s Princenhage*, en ten overstaan van den Notaris K. H. BODE, zal de Rentmeester dier Domeingoederen in het openbaar

VERKOOPEN:

37 Kavels SCHAARHOUT in het *Ulvenhoutsche Bosch c. a.*
33 Kavels SCHAARHOUT in het *Mastbosch c. a.* en
18 Kavels SCHAARHOUT in het *Liesbosch*.

BREDA, den 4. December 1853. *De Rentmeester voornoemd,* P. SIX.

VOOR HET RIJK.

DEPARTEMENT VAN FINANCIEN.

BESTUUR DER DOMEINEN.

Directie te *Breda*. Kantoor der Domeinen te *Breda*.

DOMEIN VAN OORLOG.

OPENBARE HOUTVERKOOPINGEN.

De ONTVANGER der Domeinen te *Breda*, zal, als daartoe behoorlijk gemagtigd, op *Vrijdag den 9. December* 1853, des voormiddags ten 10 ure, ten Koffijhuize van JOHANNES GEORGE SPRENGERS, op de Groote Markt te BREDA, ten overstaan van den Notaris Mr. F. R. VAN NAERSSEN, residerende aldaar, in het openbaar aan de meestbiedenden

VERKOOPEN.

ONDER DE GEMEENTE BREDA.

1°. 97 Opgaande CANADASCHE POPULIEREN, 1 opgaande ITALIAANSCHE POPULIER en 54 opgaande OLMEN, staande op den Hoofdwal der Vesting; verdeeld in 56 Kavels.

2°. Het WILGEN-HAKHOUT, staande langs de boorden der Voorgracht en de Bermen van eenige Buitenwerken verdeeld in 5 Kavels.

3°. Het WILGEN-HAKHOUT, gehakt liggende op de Bermen van den Hoofdwal, verdeeld in 5 Kavels.

NB. *Het* HAKHOUT *zal eerst in afzonderlijke Kavels en vervolgens in twee Massa's worden geveild.*

De VOORWAARDEN dezer *VERKOOPING* liggen ter lezing dagelijks (*uitgenomen des Zondags*), ten Kantore van den Ontvanger der Domeinen te *Breda*, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Opzigter van Fortificatiën te *Breda*.

BREDA, 25. NOVEMBER 1853. *De Ontvanger der Domeinen,* P. SIX.

VOOR HET RIJK.

DEPARTEMENT VAN FINANCIEN.

BESTUUR DER DOMEINEN.

Directie te *Breda*. Kantoor der Domeinen te *Breda*.

DOMEIN VAN OORLOG.

Openbare Houtverkooping.

De ONTVANGER der Domeinen te *Breda*, zal, als daartoe behoorlijk gemagtigd, op *Zaturdag den 10. December* 1853, des voormiddags ten 11 ure, ten Koffijhuize van JACOBUS LEMMERS, aan de Groote Markt te *Bergen-op-Zoom*, ten overstaan van den Notaris JOHANNES ALDER, residerende aldaar, in het openbaar aan de meestbiedenden

VERKOOPEN:

29 Kavels EIKEN-, ACACIA-, ELZEN-, ESSCHEN-, WILGEN- en BERKENHAKHOUT, staande op de Glaciën der Vesting *Bergen-op-Zoom*.

De VOORWAARDEN dezer *VERKOOPING* liggen ter lezing, dagelijks (uitgenomen des Zondags), ten Kantore van den Ontvanger der Domeinen te *Breda*, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Opzigter van Fortificatiën te *Bergen-op-Zoom*.

BREDA, 19 November 1853. *De Ontvanger der Domeinen,* P. SIX.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.